

LÜHIINFORMATSIOON INVESTEERIMISTEENUSTE JA SEOTUD RISKIDE KOHTA

I. Üldist

1. AS Kawe Kapital on investeerimisühing, mis omab Finantsinspektsiooni väljastatud tegevusluba järgmiste investeerimisteenuste osutamiseks:

- 1.1. väärtpaberiportfelli valitsemine; ja
- 1.2. investeerimisnõustamine.

2. AS Kawe Kapital käsitleb kõiki oma kliente ja potentsiaalseid kliente tavaklientidena.

3. AS Kawe Kapital klientidele kohaldub Tagatisfondi (www.tf.ee) investorkaitse skeem.

4. Korralduste täitmiseks kasutab AS Kawe Kapital krediidasutustest äripartnereid, kelle suhtes toimub vähemalt kord aastas korrapärane hindamine, mille käigus hinnatakse asutuse suutlikkust täita korraldusi AS Kawe Kapital klientide jaoks kõige soodsamal ja efektiivsemal viisil.

Käesoleva dokumendi kehtimise ajal on AS Kawe Kapital peamiseks äripartneriks tehingukorralduste täitmisel Swedbank.

II. Selgitused ja hoiatused

1. AS Kawe Kapital juhib kliendi tähelepanu järgmistele investeerimistegevuse, sealhulgas investeerimisteenuste kasutamise ja erinevate väärtpaberitega tehingute tegemisega seotud asjaoludele:

NB! Investeerimistegevuse, väärtpaberite ja nendega tehtavate tehingutega seonduvad mitmed märkimisväärsed riskid (sealhulgas, kuid mitte ainult käesoleva dokumendi osas C viidatud riskid), mille realiseerumise tagajärjeks võib olla kogu investeeringu kaotamine, aga ka esialgset investeeringut ületava kahjumi saamine.

NB! Väärtpaberitur ja sellel kaubeldavate väärtpaberite hind sõltub mitmetest teguritest, millest tulenevalt on väärtpaberite hinnad suure kõikumissoodumusega. Samuti võivad väärtpaberitele ja nendega seotud tehingutele kohalduda erinevad nõuded ja piirangud, mis võivad muu hulgas piirata nende omandamise ja võõrandamise võimalusi.

NB! Väärtpaberitega tehingute tegemisega võivad lisaks nende omandamisega seotud kuludele lisanduda muud, sealhulgas rahalised ja mitterahalised (k.a tingimuslikud) kohustused, sealhulgas kohustus anda tagatisi ja / või teha täiendavaid sissemakseid.

NB! Mítme väärtpaberitehingu või väärtpaberi kasutamisega, samuti mítme investeerimisteenuse kasutamisega investeerimistegevuses võib kaasneda suurem risk võrreldes riskiga, mis kaasnev üksiku väärtpaberitehingu, väärtpaberi või investeerimisteenuse kasutamisega.

A. Investeerimisteenustega seotud kulude struktuur

Alljärgnev tabel selgitab erinevate kulude negatiivset mõju tootlusele (aasta baasil eeldusel, et investeeringu periood on viis aastat) ja selliste kulude sisu.

Ühekordsed kulud	Sisenemise kulu	0%	Investeeringu tegemisega seotud kulu.
	Väljumise kulu	0%	Investeeringu

			lõpetamisega seotud kulu.
Jooksvad kulud	Tehingukulud	0,29%	Portfellis tehtavate tehingutega seotud kulude mõju.
	Muud jooksvad kulud	X%	Portfelli haldustasu mõju.
Juhuslikud kulud	Edukustasu	X%	Portfelli edukustasu suurus määratakse lepingus.

B. Investeerimisteenustega seotud olulisemad terminid

Alljärgnevalt on selgitatud investeerimisteenuste ja -tegevusega seonduvaid põhilisi termineid.

1. Väärtpaberiportfell

Väärtpaberiportfell on AS Kawe Kapital poolt kliendi raha- ja väärtpaberikontol moodustatav personaalne varakogum, mis koosneb erinevatest investeerimistoodetest. Varad investeeritakse vastavalt turuolukorrale peamiselt intressi- ja aktsiainvesteeringutesse, kasutades selleks turul valitsevaid suundumusi võimalikult tõhusalt. Väärtpaberiportfell võib, aga ei pruugi olla ühtlasi investeerimiskonto.

2. Aktsia

Aktsia on väärtpaber, mis esindab väikest osa ettevõttest. Seega aktsiaid ostes kuulub isikule proportsionaalne osa ettevõttest ning isik ise on ettevõtte aktsionär. Aktsiatest teenitakse kasu turuhinna tõusult ja aktsiatelt makstavalt omanikutulult e. dividendidelt. Suur hinnakõikumus võimaldab aktsiatesse investeerides sageli lühikese ajaga palju võita, kuid samaväärselt suur oht on selliselt investeeringult ka kaotada.

3. Investeerimisfond

Investeerimisfond on väärtpaberiportfell, mis on kokku pandud erinevatest varadest ja mida hallatakse kas aktiivselt või passiivselt. See, milliste eesmärkide ning põhimõtete järgi investeerimisfondi vara investeeritakse ja millised kulutused sellega kaasnevad, on sätestatud investeerimisfondi tingimustes.

4. Forward-tehing

Forward on oma sisult standardiseerimata futuurleping. *Forward*-tehingus on kaks osapoolt, kes lepivad omavahel kokku tulevikus toimuva tehingu detailid ning kõik tehingut puudutavad kuupäevad. *Forwardi* müüjal lasub kohustus alusvara määratud hinnaga kokkulepitud ajal müüa, ostjal osta. *Forward*-tehinguid kasutatakse enamasti riskide maandamiseks.

5. Futuurid

Futuur on leping, mis annab isikule õiguse ja kohustuse osta futuuri alusvara kokkulepitud ajal ja hinnaga. Futuuri müüjal on aga kohustus alusvara kokkulepitud tingimustel müüa. Seega erineb futuur optioonist selles osas, et ostmine ja müümine on kohustuslik olenemata sellest, kuidas eelnevalt kokku lepitud hind ja turuhind üksteisest erinevad.

6. Investeerimistegevus

Teatud sorti varade (väärtpaberite) soetamine ja säilitamine pikema aja vältel, lootuses neilt varadelt tulevikus tulu teenida.

7. Optsioonid

Opsioon on väärtpaber, mis annab isikule õiguse osta või müüa finantsvara eelnevalt kokkulepitud hinnaga. Optsiooniga ei kaasne kohustust sõlmida tehing juhul, kui selle hind on liikunud optsiooni hoidjale ebasoodsas suunas.

8. Repo- ehk müügi ja tagasiostu tehing

Repotehingu käigus müüb klient väärtpabereid ning võtab kohustuse need kindlaksmääratud hinnaga ja ajal tagasi osta. Sisuliselt on tegu laenuga, mis antakse väärtpaberite tagatisel.

9. Võlakirjad

Võlakiri on oma iseloomult ettevõttele antud laen, millelt too korrapäraselt intresse maksab ning vastastikkusel kokkuleppel tagastab. Ostes ettevõtte võlakirja, laenatakse sisuliselt sellele ettevõttele

raha. Intresse võib ettevõtte maksta perioodiliste kupongmaksetena või arvestada intressid laenusumma sisse, lastes võlakirjad turule nn. diskontoga.

10. Väärtuspäev

Väärtuspäev on pangapäev, millal tehingu osapooltele loovutatakse kas ostetud väärtpaberid või nende müügist saadud raha.

Väärtuspäevad erinevate tehingute puhul on:

börsitehing: T+2 (või T+3) st aktsiad ja raha vahetavad realselt omanikku 2 (3) pangapäeva peale tehingu toimumist

makse vastu tehing / makseta tehing: T+1 kuni T+30, vastavalt tehingu osaliste poolt kokkulepitud pangapäeval

fondiosakute ostmisel-müügil sõltub tehingu väärtuspäev fondi kauplemistingimustest.

11. LEI kood

Alates 03.01.2018 on juriidilisel isikul, kes soovib teha tehinguid väärtpaberite või tuletisinstrumentidega (*forward*id, futuurid, optsioonid), vajalik omada LEI (*Legal Entity Identifier*) koodi. LEI kood on juriidilise isiku identifitseerimiseks ülemaailmselt kasutatav tunnus, mis koosneb 20-kohalisest tähtnumbrilisest koodist.

C. Investeerimistegevusega seotud riskid

Alljärgnevalt on kirjeldatud üldisi riske, mis kaasnevad erinevate väärtpaberite ja investeerimisteenustega.

1. Poliitiline risk on risk, et riigis, kus väärtpaberid on registreeritud või kus asub või on registreeritud emitent, kelle poolt emiteeritud väärtpaberitesse klient on investeerinud, toimuvad sündmused, mis mõjutavad selle riigi või piirkonna poliitilist või majanduslikku stabiilsust või edasist arengut ning mille tulemusena võib tekkida oht, et klient kaotab osaliselt või täielikult oma investeringud selles riigis või piirkonnas või saab tehtud investeringutelt olulist kahju. Poliitilise riskina on käsitletavat näiteks radikaalsed muudatused majandus- ja õiguspoliitilises keskkonnas (nt riigistamised), sotsiaalsed ja sisepoliitilised kriisilukorrad (nt rahvarahutused) vms.

2. Likviidsusrisk seondub tururiskiga ning seisneb peamiselt selles, et kliendil võib tekkida kahju asjaomasel reguleeritud turul likviidsuse puudumise tõttu, mis takistab väärtpaberite müüki kliendi poolt soovitud ajal või neid ei õnnestu müüa turuhinnale lähedase hinnaga või kliendi poolt soovitud hinnaga.

3. Valuutariskiga seonduvate investeringute korral eksisteerib oht, et klient saab sellistelt investeringutelt erinevate valuutade vaheliste valuutakursside ebasoodsa muutuse tõttu kahju.

4. Tururisk on oht, et klient saab kahju väärtpaberiturul või selle teatud valdkonnas toimuva üldise ebasoodsa hinnaliikumise tõttu. Ebasoodsaid hinnaliikumisi võivad põhjustada näiteks asjaomase riigi või majandusvaldkonna halvad majandusnäitajad, ebastabiilne majanduskeskkond, ebastabiilne väärtpaberiturg jms.

5. Hinnarisk on oht, et klient saab kahju väärtpaberi või muu vara, millesse ta on investeerinud, väärtuse ebasoodsast muutusest. Väärtpaberite hind võib nii langeda kui ka tõusta.

6. Krediidirisk. Klient võib saada kahju seetõttu, et tema poolt omandatud väärtpaberite väärtus langeb seoses nende väärtpaberite emitendi halbade finantsnäitajate, majandusraskuste või muude sarnaste näitajate tõttu. Emitendi halvad majandustulemused võivad muuhulgas põhjustada asjaomase emitendi suutmatuse täita investorite ees emiteeritud väärtpaberitest tulenevaid kohustusi.

7. Arveldussüsteemirisk on võimalus, et (eelkõige) tehnilised rikked väärtpaberiregistrite, börside, arvelduskodade jt asutuste süsteemides ja arvepidamises või sidekanalite ühendusvead vms probleemid võivad põhjustada tehingute tühistumist, tehingujärgsete arvelduste hilinemist, valekandeid jms sündmusi, mistõttu kliendile võib sellistest riketest tekkida kahju.

8. Vastaspole risk. Kuigi finantsvahenditega kauplemiseks loodud kauplemiskohtade (nt börs või muu reguleeritud turg) korraldajad on erinevate meetmete rakendamisega sellise riski üldjuhul välistanud, eksisteerib oht, et kliendiga maakleri vahendusel tehingu sõlminud isik ei täida talle sellisest tehingust tulenevaid kohustusi.

9. Õigusrisk on oht, et kliendil tekib kahju ebasoodsa piirangu või kohustuse kehtestamisest investeringu tegemise järel jõustuva õigusakti või pädeva institutsiooni reegli tõttu. Klient ei pruugi

omada täielikku ülevaadet või tal võib puududa ülevaade õigusaktidest, mis kehtivad riigis, kus asuvad emitendid, mille väärtpaberitesse on klient investeerinud. Kliendi väärtpaberite osas, millele kohalduvad kolmanda riigi õigusaktid, võivad kliendi õigused erineda Eestis või Euroopa Liidu õigusaktides sätestatust. Sellest tulenevalt ei pruugi klient olla teadlik temal lasuvatest kohustustest ja saada seeläbi kahju või tema suhtes võidakse rakendada seadusest tulenevaid sanktsioone. Peale selle võidakse riigis õigusaktide muutmise kaudu kehtestada kliendile ebasoodsaid piiranguid või kohustusi investeeringu tegemise järel. Kui väärtpabereid hoitakse panga nimel avatud kontrol, ei ole kliendil võimalik oma õigusi ja kohustusi isiklikult täita.

10. Inforisk. Kliendil võib puududa võimalus saada väärtpaberite kohta adekvaatset ja õiget infot või on sellise info saamine raskendatud, mistõttu kliendil võib puududa võimalus teha asjakohaseid otsuseid oma investeringute osas.

11. Suhtluskanali risk. Kuigi tehingute tegemiseks telefoni teel korralduste andmine on rahvusvaheliselt tunnustatud ning finantsteenuste osutamisel üldiselt kasutatav praktika, eksisteerib oht, et poolte rakendatav hool ja tähelepanu ning turvaelemendid on ebapiisavad, välistamaks olukorda, kus ettevõtte ja kliendi vahelise vahetu kokkusaamise puudumist ära kasutav isik võib kliendi tahte vastaselt võtta tema arvel kliendile siduvaid kohustusi.

12. Intressirisk seondub tururiskiga ning seisneb selles, et klient võib saada kahju tulenevalt ebasoodsatest muutustest turul, mis võivad väljenduda intressimäärade muutumises, intressimäärade volatiilsuse muutumises, erineva riskitasemega investeerimisobjektide omavahelise intressimäärade vahe muutumises, võlakohustuse ennetähtaegses tagasimaksmises vms. Muuhulgas võib intressirisk realiseeruda olukorras, kus intressimakse aluseks olev intressi püsiväär muutub negatiivseks, mille tulemusena võib kliendil tekkida kohustus tasuda nii püsi- kui ujuvintressimäära makset.

13. Maksurisk. Olenevalt konkreetset turul kehtivast regulatsioonist, praktikast või asjaomasel turul tegutseva deponooriumi poolt pakutavast teenusest ei pruugi kliendil olla võimalik kasutada tema residentriigi ja väärtpaberite hoidmise riigi vahel sõlmitud topeltmaksustamise vältimise lepingust tulenevaid soodustusi. Samuti võib maksustamist mõjutada asjaolu, et kliendile kuuluvaid väärtpabereid hoitakse tema nõusolekul deponooriumi juures panga nimel avatud kontrol, mille tulemusel käsitletakse kliendile kuuluvaid väärtpabereid pangale kuuluvate väärtpaberitena.

14. Depositooriumi risk. Vaatamata sellele, et ettevõtte lähtub isikute, kelle poolt pakutavat väärtpaberite hoidmise, registreerimise ja/või arveldamise teenust ettevõtte kasutab (deponoorium), valikul selleks kehtestatud korrast ja rakendab seejuures professionaalset hoolsust, ei pruugi tulenevalt õigusliku regulatsiooni puudustest ja/või asjakohase kohtupraktika puudumisest teatud riikides või piirkondades deponooriumi võimaliku pankroti korral olla täielikult tagatud deponooriumis esindajakontodel hoitavate kliendi väärtpaberite ja muu vara eraldamine deponooriumile endale kuuluvatest väärtpaberitest ja muust varast. Lähtudes eeltoodust eksisteerib oht, et deponooriumi pankrotistumise või tema suhtes teatud sunnimeetmete rakendamise korral saab klient kahju asjaomasel deponooriumis avatud esindajakontodel hoitavate väärtpaberite kaotamise või kinnipidamise tõttu.

15. Riskid seoses väärtpaberite hoidmisega esindajakontol. Teatud turgudel võib olla raskendatud või võimatu esindajakontol hoitavate väärtpaberite alusel emitentide üldkoosolekutel osalemine või seal hääletamine.

16. Riskid seoses valuuta- ja börsiväliste tuletisinstrumentidega. Tuletisinstrumentidega kaasnevad teatud riskid ja nendega kauplemine eeldab teatud teadmisi. Valuutatuletisinstrumentide ja börsiväliste tuletisinstrumentidega seotud riskid on muuhulgas olenevalt tuletisinstrumenti tüübist erinevad. Klient vastutab nende riskide eest isiklikult ja peab seetõttu väärtpabereid emiteeriva asutuse või oma portfelli halduri kaudu tutvuma nimetatud instrumentidega kauplemisele kohaldatavate tingimuste ja instrumentidele iseloomulike joontega. Klient peab regulaarselt jälgima oma investeringuid (positsioone), mille ta on teinud sellistesse instrumentidesse. Lisaks peaks klient omaenese huvides olema valmis vajaduse korral viivitamatult tegutsema, näiteks esitama lisatagatise või lõpetama investeerimise tuletislepingutesse (oma positsioonid tagasi ostma või sulgema). Kui klient ei esita näiteks piisavat tagatist, on pangal üldjuhul õigus ilma sellest klienti teavitamata viivitamatult positsioon sulgeda, et hoida kaotus minimaalsena. Seetõttu peab klient hoolikalt jälgima hinnamuutuste mõju oma tagatiskohustusele, et vältida tema tahtest sõltumatut positsiooni sulgemist. Samuti, kui riskide piiramiseks ei võeta tarvitusele mingeid ettevaatusabinõusid, on näiteks optiooni omanikul risk, et optiooni väärtus võib langeda või optioon võib kaotada lõpptähtjaks oma

väärtuse. Viimasel juhul kaob optiooni ostmisel makstav preemia. Kui ei võeta tarvitusele mingeid ettevaatusabinõusid, võib optiooni emitendi kantav risk olla piiramatu. Tuletisinstrumentide tähtaeg võib olla erinev ning emiteeritakse nii väga lühikese kui ka mitmeaastase tähtajaga tuletisinstrumente, mis mõjutavad võimendusefekti ja seeläbi ka kliendi kantavat riski. Seetõttu peab klient hoolikalt jälgima tuletisinstrumentide tähtaega.